

Az **Együtt**, a Magyar Írószövetség Kárpátaljai Írócsoportjának folyóirata 2002 óta jelenik meg évente négy alkalommal, A/5-ös formátumban, 96–100 oldalon. A lapnak 1966–1967 között volt egy mechanikus írógéppel sokszorosított, az Ungvári Állami Egyetem magyar szakos diákjai által írt és szerkesztett szamizdatszerű előzménye. Tudjuk jól, az ilyen vállalkozások mögött rendszerint ott áll egy lelkes és tehetséges, a kultúra több területén is jártas fiatalember, aki szerkeszti, gépeli és folyóiratszerűvé formálja a vegyes nivójú anyagot. Ő volt S. Benedek András, barátai számára: Béni. Egy későbbi írásában így emlékszik vissza a kezdetekre, egykori diáktársaira: „Ők azok, akik Beregszászon vagy éppen Csapon már kijárták az önképzőkörök monoton imaóráit s azt az egyetemre kerülve már nem óhajtották folytatni. Ezért vált élővé 1965-ben a magyar tanárszék irodalmi köre, s ez kényszerítette ki a gondolatok, vélemények, próbálkozások írásos rögzítését: az *Együtt-et*.”

1967-ben a Kárpáti Igaz Szó egyik újságírója a diáklapot szemlélve érezhetően elégedett a fiatalok szellemi teljesítményével, s az egyre bővülő tartalom mellett a

színvonal emelkedését is fontosnak tartja hangsúlyozni: „*A lap lépésről lépésre, egyre inkább megközelíti az irodalmi folyóirat jellegét.*” A továbbiakban azonban a lényegre tér: „*Az Együtt népszerűsége olyan nagy már, hogy felvetődik a kérdés: nem lenne-e célszerű 150-200 példányban az egyetemi pártbizottság hozzájárulásával sokszorosítani? A folyóirat némi tartalmi módosításokkal így a magyar nyelv- és irodalom szakos hallgatók hasznos segédeszköze lenne, mely még inkább megszeretné velük anyanyelvüket.*” A pártbizottság, mint tudjuk, támogatás helyett végleg betiltotta a diáklapot, így Kárpátalján az önálló magyar irodalmi fórumra még 22 évet kell várni.

Béni a 2002-ben újrainduló lapot többek között ezzel a gondolattal indítja útjára: „*A Szovjetunió összeomlását követő lelkesedés ma már végképp elparázslott. Maradt a hirtelen áradás után visszamaradt iszap, ami termő talaj lehet ugyan, de önmagában nem érték. Ma már gyászindulókat zengenek a kultúra egykori élharcosai és temetik a kárpátaljai magyar irodalmat. Valóban, ha az irodalmat csupán szépirodalomként fogjuk fel, négy-öt elfogadható teljesítményen kívül nincs mivel dicsekednünk. Ha azonban az irodalmat a humán tudományok teljességének spektrumában képzeljük el, van esélyünk. De csak Együtt, együtt.*”

A lap az útnak indító szándék szerint szinte teljességgel betölti a kárpátaljai magyar írócsoport fórumának szerepét. Állandó szerzői – Bakos Kiss Károly, Bartha Gusztáv, korán jött halála előtt S. Benedek András, Czébely Lajos, Csordás László, Dupka György, Füzesi Magda, Fodor Géza, Lengyel János, Lőrinc P. Gabriella, Nagy Zoltán Mihály, Penckófer János,

Zselicki József és e sorok írója – mellett gyakorta kapnak helyet e lapban a Kárpátaljáról elszármazott alkotók is: Bagu László, Finta Éva, Lengyel Tamás, valamint a kárpátaljai magyar, illetve a ruszin kultúra kutatásában is jeleskedő irodalom- és helytörténészek. Így például haláláig az irodalom-, hely- és kultúrtörténészként is jeleskedő alapító főszerkesztőnk, S. Benedek András, a kiváló irodalomtörténész Berta Zoltán és a sokoldalú Botlik József. De minduntalan hangsúlyozzuk, hogy kezdetől fogva figyelemmel vagyunk a velünk élő ruszinság múltja, népköltészete és szépirodalma iránt is, mivel jól ismerjük a szomszédos kultúrák találkozásának jelentőségét, és tudatában vagyunk a kölcsönös megismerés fontosságának. A kultúra hidjai könnyebben építhetők és sokkal járhatóbbak a politikai konstrukciónál. Végül azt hiszem, kimondhatjuk, hogy az *Együtt* az eltelt kilenc esztendő alatt tudatosan szerkesztett, az újonnan jelentkező fiatalokra fokozottan figyelő, de a klasszikus értékeket is megbecsülő irodalomépítő fórummá fejlődött, és arra törekszünk, hogy így maradjon a jövőben is.

Vári Fábrián László

A Magyar Szó legrégebbi heti melléklete, a **Kilátó** 1961. december 3-án indult, tehát idén ünnepli ötvenedik születésnapját. Első szerkesztője Vukovics Géza volt. Elsősorban a vajdasági magyar irodalom műhelye, ahol a helybeli, illetve a térséghez kötődő szerzők publikálnak.

Amikor tíz évvel ezelőtt átvettem a *Kilátó* szerkesztését, azt tartottam a legfontosabb szempontnak, hogy a hagyománytörő új törekvések folyamatosan helyet kapjanak, egymás mellé kerüljenek más művészetek alkotásaival. A *Kilátó* a

lemben vett műfajokról beszélni egy irodalmi melléklet esetében, inkább az alkotók felkészültsége a meghatározó. Többen állandó szerzőnek számítanak. Közben az utóbbi évtizedben felnőtt egy új nemzedék is a Kilátó mellett, amely itt publikálta első kéziratait, és mára ők is meghatározó egyéniségei lettek a mellékletnek és kultúránknak. Munkásságukat a konzervatív helyi kánon nem ismerte el. Elsősorban ezért hoztuk létre a Kilátó-díjat, melyet tavaly ötöd-ször ítélünk oda.

Útjára bocsátottuk a Kilátó Könyvek sorozatát is, amelynek négy kötete látott eddig napvilágot.

A lapot az újvidéki Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjeszti. Megrendelhető a honlapon keresztül is: www.magyarszo.com. Előfizetés: tel/fax: (+381) 21 557304.

Kontra Ferenc

Az 1997 őszen útjára indított **Székelyföld** kulturális folyóirat az egyik legérdekesebb színfolt a mai magyar kulturális folyóiratok palettáján. Nemcsak irodalmat, irodalmi tanulmányokat, kritikákat közöl (Szépirodalom, Literata Hungarica, Scripta Mundi, Szemle című rovatok), hanem betekintést nyújt a kortárs színház történéseibe (Forgószínpad), figyelemmel követi a képzőművészet alakulását (Műteremtés), megismerteti az olvasókkal az erdélyi tudományos élet „virtuális” akadémikusait (Academica Transsylvania című), népszerű tanulmányokban ismerteti közelmúltunk történelmi változásait (Ködoszlás), bátorítja a levéltári dokumentumokra „vadászó” kutatókat (Irattár), odafigyel a Kárpátokon túli csángó-magyarokra (Kelet Népe), néprajzi tanulmányok közlésével igyekszik átláthatóbbá tenni mindennapjainkat (Aranyág) – közlési teret engedve a

nem tudományos igényvel készült, de annál érdekesebb oral history műfajának is (Ujjlenyomat). És hogy e műfaji sokszínűség „tető alá kerüljön”, arról a filozófiai, politikaelméleti tanulmányokat közlő Vox Populi című rovat gondoskodik. Folyóiratunk egyik legnépszerűbb rovata az Olvasólámpa, amelyben a folyóirat szerkesztői közölnek személyes jellegű „tudósításokat” napi olvasmányokról.

2011 márciusában hirdettük meg Böződi György-pályázatunkat, ahová 2011. december 31-ig várunk a jelenkori erdélyi társadalom sokszínű valóságából merítő, nyelvi igényességgel megírt, olvasmányos riportokat, irodalmi szociográfiákat.

Számos más, kulturális jellegű magyar kiadványhoz hasonlóan a Székelyföld is önkormányzati pénzen jelenik meg: kiadását 1997 óta Hargita Megye Tanácsa biztosítja.

Folyóiratunk alapító-főszerkesztője Ferencz István, a szerkesztőség további tagjai: Lövetei Lázár László főszerkesztő, Fekete Vince főszerkesztő-helyettes, illetve György Attila, Mirk Szidónia-Kata, Molnár Vilmos. A lap grafikai arculatáért Lestyán Csaba grafikus felel.

Lövetei Lázár László

Magyar Szó nagy példányszámú, hétvégi kiadásában jelenik meg, ezért fontos, hogy csak eredeti kéziratokat közöl, és nemcsak a vajdasági, hanem a többi határon túli régió és a világirodalom aktuális műveire is kitékint. Több országból publikálnak itt rendszeresen, pl. az óbecsei származású Nagy Abonyi Melinda immár világhírű, *A galambok felröppennek* című regényéből a Kilátóban jelentek meg először részletek magyar nyelven.

Nemcsak egyes szerzők, hanem műhelyek is helyet kapnak benne, többek között a fiatal, progresszív írókat tömörítő DNS és a Jel-folyam szellemi műhelye és folyóirata szerkesztett eddig saját koncepciója szerint önálló számokat.

A Kilátó a Magyar Szó honlapján is megtalálható, véleményezhető. Az irodalmi élet körforgásában fontos szerepet kap az aktualitás, a fiatal szerzők gyorsabban jutnak nyilvánosságához, mint a hagyományos folyóiratok esetében. Tehát: az én fiókomban nem érik a vers vagy a novella. Mivel a Kilátó a napilap része, egy napilap gyorsaságával tud reagálni kritikával vagy éppen szépirodalommal.

Az átfedések hatására ma már korszerűtlen volna klasszikus érte-